

ZA JASNOST POJMOV

TONE MIZERIT

Zamenjava ministra za delo, družino in socialne zadeve pri slovenski vladi je odjeknila tudi med nami, vsaj v tistem delu skupnosti, ki je aktiven v politiki ali se zanima za politični razvoj v domovini. Potek dogodkov je tudi vzbudil skrb, ker sta bili vanj zapleteni obe stranki, ki sta med nami večinski: Janjeva Slovenska demokratska stranka in Bajukova Nova Slovenija, ki sta bili od leta 2000 najtesnejši zaveznici in sta temelj sedanje vladne koalicije. Razumljivo je, da se je ob tem pač vsak nagibal k položaju stranke s katero simpatizira, ter kritično ocenil ali pa soglasal z zadržanjem ministra Janeza Drobniča.

Ni nam namen zbujaati nesmiselnih polemik ali se strankarsko opredeljevati, saj nas je malo in se vsi poznamo. Tudi ne bomo trdili, da je bila zadeva splava v ministrov strategiji za dvig rodnosti glavni vzrok odstavitve. Zdi se pa umestno in potrebno, da osvetlimo neko točko, ki je bila v tem vrvežu potisnjena v senco. V reviji „Demokracija“ (št. 48, 30. novembra 2006) v članku o zamenjavi ministra je bil v okviru (stran 12) objavljen naslednji tekst (ki je potem fotokopiran krožil tudi med nami):

„Spoma strategija za dvig rodnosti.

T. i. Drobničeva strategija za dvig rodnosti je v preteklih dneh dvignila veliko prahu. V njej je precej dobrih ukrepov, nekaj pa tudi takih, ki so celotno strategijo popolnoma zasenčili in škodujejo prizadevanju za večjo rodnost v Sloveniji. Zanimivo je, da niti v cerkvenih krogih ne podpirajo enotno uvedbe plačljivosti splava. Tako v škofijski komisiji Pravičnost in mir Drobničevega predloga za plačljivost splava ne podpirajo, saj menijo, da to lahko pomeni, da se bodo ženske spet zatekale k mazačem, kar lahko povzroči še več gorja in trpljenja. Med dvema zloma pa je po njihovo bolje sprejeti manj še zlo. Predvsem pa je treba delati preventivno in ustvarjati razmere, ki bodo omogočile odločitev za življenje.”

Ker nas je globoko presenetilo, da bi kakšna škofijska komisija v zadevi splava govorila o „večjem ali manjšem zlu“, smo iskali zadevno izjavo, ki je pa nismo našli. Ne vemo po kakšnih virih je segla Demokracija za svoje pisanje. Mi smo našli le izjavo Gibanja za življenje, ki jo je 21. novembra objavil Tiskovni urad Slovenske škofovske konference, in ki pika takole:

„Izjava Gibanja za življenje

Ob javni predstavitvi ministrskega predloga strategije za dvig rodnosti in ob izjavi ministra za delo, družino in socialne zadeve, mag. Janeza Drobniča ugotavljamo, da je predlagani ukrep samoplačni škoda umetnega splava pozitiven korak v smeri spoštovanja v Ustavi zapisanega, a doslej zelo neupoštevanega načela: „Človeško življenje je nedotakljivo.“ (Ustava RS, člen 17).

1. člen Ustave in danes nespoma biološka dejstva, da se človeško življenje začne z oploditvijo, to je s spočetjem, in tudi zelo pogosto citirani 55. člen, ki pravi: „Odločanje o rojstvih svojih otrok je svobodno“ in ki nadaljuje: „Država zagotavlja možnosti za uresničevanje te svobode in ustvarja razmere, ki omogočajo staršem, da se odločajo za rojstva svojih otrok,“ nikakor ne prinaša pravo „pravice do splava“, ampak zagotavljajo svobodo staršem pri odločanju o spočetju svojih otrok in obenem zagotavljajo skrb družbe za družini in otrokom naklonjene razmere.

Prav tako ugotavljamo, da ob danes nespornih izsledkih raziskovalcev ginekologov in porodničarjev, psihiatrov in psihologov, da imajo ženske brez predhodnih psiholoških težav po umetnem splavu dvakrat pogostejše psihološke težave in trikrat pogostejše depresije, tudi ni v interesu žensk, da bi jim medicina in celotna družba ta dejstva prikrivala ter jih potiskala v hitre, vendar le navidezne rešitve njihovih stisk ob nepričakovani nosečnosti. Potrebna je drugačna pomoč. V tem smislu podpiramo tudi predlagane ukrepe, navedene v točki „Vzpostaviti učinkovit sistem pomoči nosečnicam in mladim materam v stiski, ki razmišljajo o prekinitvi nosečnosti“.

Družino Gibanje za življenje, predsednica mag. Mirjam Cvelbar, dr. med., spec. gin. in por.”

Do tukaj doslej edina uradna izjava kake slovenske cerkvene ustanove o tej zadevi. V primerjavi obeh tekstov je jasno razvidno, kakšna je uradna razlaga cerkvenega nauka v tej točki.

Koalicija za imenovanje Cotmanove

Predlog predsednika Nsi Andreja Bajuka za imenovanje Marjete Cotman na mesto ministrice za delo, družino in socialne zadeve podpirajo v vseh koalicijskih poslanskih skupinah. Zaradi njenega dosedanjega dela na ministrstvu so namreč prepričani, da je predlog dober. V opoziciji pa so po drugi strani do Cotmanove skeptični, saj se bojijo, da bo nadaljevala politiko dosedanjega ministra Janeza Drobniča oz. bo le izvajalka vladne politike. Sindikati upajo na izboljšanje socialnega dialoga, v vodstvu GZS pa menijo, da predlog pomeni, da zastavljenih reform na trgu dela ne bo.

Predsednik vlade predlog za imenovanje Cotmanove utemeljuje z njenim strokovnim znanjem in bogatimi izkušnjami na področju socialnega varstva, socialnega skrbstva, družinske politike in zaposlovanja. Kandidatka za ministrico se mora sicer pred glasovanjem v DZ predstaviti pristojnemu delovnemu telesu, kar naj bi se po napovedih predsednika odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide Stanislava Brenčiča (SLS) najverjetneje zgodilo ta torek.

Po besedah Jožeta Tanka (SDS) je Nova Slovenija

Marjeta Cotman

predlagala dobro kandidatko, ki pozna vsebino dela ministrstva, programe in organiziranost. Pa tudi v vlogi državne sekretarke je z državnim zborom dobro sodelovala, meni Tanko, ki pričakuje, da bo kandidatka dobila zadostno podporo. Tudi glede morebitnega imenovanja Marka Štrovsna na mesto državnega sekretarja Tanko pravi, da dobro pozna delo ministrstva in bi bil zato primeren kandidat.

Tudi v SLS so prepričani, da je predlog dober, saj glede na dosedanje delo Cotmanove nimajo nobenih zadržkov, je pojasnil Jakob Presečnik. Še bolj pomemben kot sam predlog pa se mu zdi dogovor med NSi in premierom Janšo, ki sta dosegla sporazum.

V DeSUS bodo Cotmanovo podprli „zagotovo prej kot prejšnjega ministra“, pravi Vili Rezman. Sodijo namreč, da ima nekatere karakteristike in lastnosti, „ki so drugačne od tistih, ki so ovirale kooperativno delo Drobniča“. V DeSUS tako v Cotmanovo ne dvomijo v njeno poznavanje resorja ter večjo kooperativnost in pripravljenost za pogovor, pri njej pa pogrešajo le nekoliko bolj suveren nastop.

Žrtve povojnih pobojev

Strokovnjaki sodne medicine, ki so 27. novembra pričeli z izkopavanjem najdenih kosti na območju trase zadnjega odseka gorenjske avtoceste pri Lescah, so s torkom po odredbi preiskovalnega sodnika izkopavanja zaključili. Čeprav so se v začetku kazale kosti le mestih oseb, pa so v desetdnevnem izkopavanju našli kosti preko 30 oseb, domnevnih žrtev povojnih pobojev. Po zaključeni ekshumaciji bo sedaj sledila sodnomedicinska preiskava najdenih kosti.

Medtem ko vodja preiskave povojnih pobojev na Generalni policijski upravi Pavel Jamnik do zaključka preiskave ne more dati uradnih informacij o številu najdenih okostij, pa je predsednik komisije vlade za urejanje vprašanj prikritih grobišč Jože Dežman povedal, da so našli posmrtno ostanke 33 oseb. Te kosti naj bi našli v dveh ločenih grobovih, ki naj ne bi bila izkopana istočasno in tudi najdene žrtve naj ne bi bile istočasno pobite. Gre pa za eno veliko grobišče, v katerem so našli posmrtno ostanke 29 oseb, in

za eno manjše s tirimi okostji.

Sodna medicina bo sedaj opravila antropološke analize, ki naj bi pokazale identiteto najdenih. Glede na do sedaj zbrane podatke s strani domačinov, pa se že kaže, kdo so žrtve povojnih pobojev, najdene nasproti letnega letalnice, je pojasnil Dežman, ki do uradnih ugotovitev o tem sicer ne more govoriti.

Po tem ko so izkopavanja na avtocestnem odseku v Lescah zaključena, je Dežman opozoril na problematiko grobišč na prihodnjih cestnih trasah. Tako lahko podobne najdbe pričakujejo tudi na območju Maribora in Celja. Dežman je prepričan, da bi bilo potrebno opraviti preglede teh območij, še preden bodo delavci začeli z gradnjo cest in preden bodo stroji uničili del posmrtnih ostankov.

Izkopavanja se nadaljujejo tudi na območju nekofjelonskega gradu. Arheologi, geologi in jamarji pod vodstvom komisije za evidentiranje in urejanje prikritih grobišč v Škofji Loki nadaljujejo s čiščenjem vodnjaka na grajskem vrtu, o katerem kroži-

jo namigi, da bi tudi v njem utegnile biti skrite žrtve povojnih pobojev.

Od sobote, ko so začeli s čiščenjem vodnjaka, so že uspeli odstraniti več kubičnih metrov odpadnega lesa, sedaj pa je na vrsti še čiščenje mulja. To delo bo potekalo še nekoliko počasneje kot odstranjevanje drv, vendar bo predvidoma do konca tedna čiščenje vodnjaka končano in bo jasno, kaj se skriva v njem, je za STA povedal predsednik omenjene komisije Janez Pintar.

Kot je pojasnil Pintar, vodnjak leži v bližini območja, kjer je največ nasutja, kar kaže na to, da so tam bila prikrita grobišča povojnih pobojev, ki pa naj bi jih v 70. letih prejšnjega stoletja izpraznili in kosti prekopali drugam. Gre za vodnjak iz 16. stoletja, ki je globok najmanj 20 metrov.

Komisija za evidentiranje in urejanje prikritih grobišč v Škofji Loki je v sodelovanju z arheologi konec tedna končala s sondiranjem območja na zunanji strani obzidja lonkega gradu, ker je našla pet okostij žrtev povojnih pobojev.

Uran in Jankovič napovedala dobro sodelovanje

Ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran in ljubljanski župan Zoran Jankovič sta po prvem obisku v Mestni hiši napovedala dobro sodelovanje. Jankovič je poudaril, da je Cerkev izjemno pomembna za Ljubljano in dodal, da pričakuje dobro sodelovanje. Med drugim sta z nadškofom govorila tudi o lokaciji za nunciature in gradnji džamije, ki ji po Uranovih besedah Cerkev ne nasprotuje.

Župan je napovedal, da bo mestni svet pogodbe za nunciature in džamijo obravnaval v začetku leta 2007. Iskanje lokacije za nunciature je po županovih besedah v fazi reševanja. Že podpisan dogovor, po katerem bo nunciatura v stavbi na Ulici stare pravde 6 v Ljubljani, namerava Jankovič realizirati in v prvem četrtletju prihodnjega leta bo pogodbo za nunciature obravnaval mestni svet.

Na isti seji pa naj bi mestni svetniki obravnavali tudi pogodbo za prodajo zemljišča za gradnjo džamije, je dejal Jankovič, ki meni, da morajo muslimani v Ljubljani dobiti svoj prostor. Za džamijo je za zdaj najbolj resna lokacija na Parmovi ulici, ki so si jo že ogledali podžu-

pan Janez Koželj, mestni svetnik Miha Jazbinšek in tajnik islamske skupnosti v Sloveniji Nezvet Porič. Po županovih besedah s to lokacijo soglašajo.

BERI...

„LUČ Z GORA“ NA PROSLAVI KRISTUSA KRALJA..... 3

NOGOMETNA EKIPA ZS PRVAK V LETU 2006 4

Ostanite pokončni

(Pismo Balantičevih, ob 55. obletnici rojstva v San Justu)

Ko praznujete, dragi Slovenci, obletnico slovenske rojstva, je to Vam praznik in praznik slovenske kulture, katere pomemben člen je tudi Balantičeva pesem, ki je najtesneje povezana s pesnikovo zgodovinsko usodo.

Njegova pesem, slovenska beseda v daljni Argentini, je ostala med Vami do dananjega slavlja. Pesnik je bil vržen v svet brez iluzij, življenje je neizprosno s krutostjo zaznamovalo njega, zato se je njegova pesem prelila v molitev, ki je bila prva:

„V molitev naj se razboli beseda. Pomagaj mi, besed mi svetlih daj, besed, ki kakor vino se skrivajo, ki molijo Te, kot pomladni gaj.“

Pri nas so ugasnili „jesenski ognji“, pri Vas je pomlad ... Ko Vas nagovarjam, pesnikova sestra Tilka, ob Vamem slavlju v svojem in v imenu

sestre Minke, se mi zdi, da stojim pred Vami, kakor pred petimi leti. Čas ni zabrisal občutka prisotnosti, Vame in nare, dalje neba in zemlje so tenka meglica, ki ne ločuje, temveč povezuje.

12. novembra 2006: 55-letnica Balantičeve rojstva v San Justu! „Vse, kar je narejeno iz ljubezni, je narejeno v Kristusu...” in traja. Bog daj, da bi se to zgodilo.

12. novembra pred petindvajsetimi leti se je poslovila od zemeljskega življenja naša in Francetova mama. Žalostinko to naj tebi pojem, mati moja, vseh noči predica, ko brni kolovrat hudih časov.

Prehudo je, mati ...

29. novembra letos bi France do-

polnil 85 let. Ni jih učakal. S svojimi dvaindvajsetimi leti se je v smrti pridružil slovenskim pesnikom Ketteju, Murnu, Kosovelu ...

Ne, danes se ne bomo prepustili melanholiji. Preveč radosti je v srcih otrok, njihovih staršev, mladih in starejših, ki v iskanju resnice ostajajo zvesti svojemu narodu, jeziku in Bogu.

Ostanite, dragi prijatelji, pokončni, kakršna je Vama drža že pol stoletja in več. Bodite dobri in plemeniti, svetla zglede prihajajočim rodovom.

Drage učiteljice in vzgojiteljci, ostanite zvesti sebi in tistim, ki Vam zaupajo. Vsi, ki ste kakorkoli povezani s našo Franceto Balantičo v San Justu, bodite pozdravljeni!

V duhu se veselimo z Vami in Vas imamo radi: pesnikova sestra Tilka z možem Duranom, sestra Minka in pesnikove nečakinje z družinami. Bog Vas živi še mnogo let! Ves naravnost v naši objemamo z željo, da bi v sebi ohranil slovensko dušo!

ti trajno. Haiderjevo Zaveznitvo za prihodnost Avstrije (BZÖ) je namreč v avstrijskem volilnem boju skratkalo volivce nagovarjati z omenjenim sloganom.

Avstrijska liga za človekove pravice je v poročilu o stanju človekovih pravic v Avstriji, ki ga je predstavila v četrtek, pomembno mesto namenila dvojezični topografiji na avstrijskem Koronkem. Posebej kritično je poročilo do dejstva, da avstrijske oblasti ne vedno niso uresničile odločbe ustavnega sodišča, ki je bila sprejeta decembra 2001.

Poročilo opozarja tudi na pomanjkljivo varstvo pravic slovenske manjšine, ker ta nima poti, po katerih bi uveljavila svoje kolektivne pravice, kot je dvojezična topografija. Zato poročilo med drugim predlaga zagotovitev kolektivne pritožbene pravice za organizacije slovenske manjšine.

Avstrijska liga človekove pravice je letos praznovala svojo 80. obletnico. Nadstrankarsko združenje za varstvo človekovih pravic že dobrih 20 let pripravlja letno poročilo o stanju človekovih pravic v Avstriji.

Hrvanka ne sme

enostranskih ukrepov v zvezi z ERC,” je ob tem dejala predstavnica za stike z javnostjo evropskega komisarja za pritev Ollija Rehna Krisztina Nagy.

Junija 2004 se je namreč Hrvanka zavezala, da bo uveljavljanje ERC nasproti Sloveniji in Italiji odložila, dokler ne bo sklenjen skupen dogovor v duhu Evropske unije, ki bo upošteval interese vseh sosednjih držav članic povezave. ERC bo tako lahko stopila v veljavo šele takrat, ko bo EU s Hrvanko podpisala sporazum o ribištvu, ne pa Hina.

Monografija o srbski fronti

Knjiga Mira Simčiča o srbski fronti, ki je pred tremi leti pod naslovom „Die Schlachten am Isonzo” izšla v nemščini pri grški založbi Stocker, je odslej pod naslovom „888 dni na srbski fronti - spopadi na Krasu in v visokogorju, na novo odkriti vojaški zemljevidi, fotografije in posebna poročila”, na voljo tudi v slovenščini. Knjiga je izšla pri založbi Orbis v zbirki Vera in politika.

Kot je v spremni besedi k slovenski izdaji zapisal Matjaž Bizjak, Simčičevo knjigo odlikuje umestitev slovenskega ozemlja, s poudarkom na srbskem bojišču, v širši okvir svetovnega dogajanja med 1. sve-

točno vojno. Velika vrednost knjige je po njegovem mnenju tudi v sprotnem navajanju izgub ter občasna primerjava teh izgub z različnimi podatki obeh vpletenih strani. Simčič v knjigi poudari tudi pomen propagande v 1. svetovni vojni, čeprav po Bizjakovem pričanju na nekaterih mestih njen pomen precenjuje.

Simčič v knjigi prikaže vse operacije, ki so potekale na srbski fronti, vključno z 12. ofenzivo, ki je fronto prenesla na reko Piavo. Ob opisu posameznih ofenziv jih ustrezno operativno opredeljuje in opredeljuje, te opredeljuje pa so, kot zapisuje Bizjak, dokaj točne in izha-

jajo iz avtorjevega dobrega poznavanja tematike in literature o tem obdobju. Pri Simčičevi knjigi se opazi, da je ni pisal zgodovinar, ne vojak, vendar je po Bizjakovi oceni prav to njena prednost.

Uvodnemu poglavju Vojna in resnica sledijo poglavja: Leto 1915 - Italija se pripravlja na vojno, Leto 1916 - Italijani se hitro učijo, Leto 1917 - na vrata je potrkal skrajna beda, Leto 1918 - proti žalostnemu koncu, O številu žrtev na Soči in Pravica v vojnem času. Knjigo bogatijo številne fotografije in vojaški zemljevidi, med njimi so nekateri objavljeni prvič.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONA MIZERIT

Včasih kakšen dogodek komaj najde odmev v časopisu in ga radio ali televizija sploh ne zabeleži. Vendar je važen, ne zaradi posledic, temveč ker predstavlja način postopanja vodilnih političnih krogov v razmerju do družbe.

Vsi so ostali. Večina javnosti sploh ni zvedela, da je preteklo sredo 6. decembra (praznik sv. Miklavža), državni senat po hitrem postopku, brez debate, v treh minutah in s porazno večino (39 za, 2 proti) pokopal zakon o obveznih in istočasnih notranjih volitvah za imenovanje kandidatov političnih strank (to, kar v ZDA poznajo kot „primarne” volitve). Poteza sama po sebi ne bi bila važna, če ne bi predstavljal pogreba vrste poizkusov, da bi izboljšali stanja politike in zlasti razmerja med družbo in političnimi strankami. Povzemimo: kriza leta 2001 je izzvenela v soglasni zahtevi „naj vsi odidejo”, s katero je narod izrazil nezaupanje do političnih voditeljev. Razvoj dogodkov je pomiril duhove, a tedanja vlada je skratkalo uvesti nekaj ukrepov, ki naj bi vodili do večje prozornosti političnega delovanja. Eden teh ukrepov je bil omenjeni zakon. Bistvo je bilo v tem, da stranke ne bi smele imenovati kandidatov po svojih organih, temveč po svobodni izbiri volivcev, pa naj bi bili to člani ali pa ne. Zakon nikoli ni prišel do prave izvedbe: vladni dekreti, sodni odloki ali zakulisni sklepi so izneverili do- ločila. V takem stanju je bilo res edino smotno, da se odpravi zakon, ki ni imel nobene veljave, ga ni nihče spoštoval in čigar učinki se sploh niso poznali. A žalostno je, kako se je izneverila ljudska volja, naj bi politične stranke prenehale biti samozadostne mafije in naj bi se spremenile v resnično predstavniške organizacije družbenega delovanja. In žalostno je tudi, da vse poznejše obljube raznih vlad (tudi sedanje) demokratizacije politike niso prinesle drugega kot razočaranje. Vsi so ostali in vse je ostalo — nespremenjeno.

Brez dialoga. Kmetijska stavka je končana. Bila je ena najdaljših in najbolj močnih v novejši zgodovini države. Vladi je sicer uspelo, da se posledice niso poznale na trgu in v cenah, a s tem ni rešila nobenega vprašanja, ki jo loči od proizvajalcev. Še več, pogoji za dialog so vedno težji. V teku stavke je prišlo še do zanimive polemike. Ko so kmetje napovedali, da bodo izvedli blokade, da preprečijo porajanje živine v klavnice, je vlada zagrozila, da bo to s silo preprečila. Umestno so se stavkajoči spravevali, zakaj uporaba sile v tem primeru,

ko blokade mirno in svobodno izvajajo po vsej državi revni, brezposelni, delavci in prebivalci na sploh v mestih, podežlju, na avtocestah in mejnih prehodih z Urugvajem, le njim je to prepovedano. Končno ni prišlo do izgre-dov. Povzamemo: čeprav poljedelstvo kaže nedvomne znake razcveta, se živinoreja resno spravlja, kakršna prihodnost jo čaka v sklopu vladne politike cen, izvoza in notranje uporabe. Vlada sicer računa na notranja nasprotja v kmetijskih organizacijah, a ta politika „deli in vladaj” ima kratkoročen učinek, ki pa na dolgo roko ne koristi državi, ne družbi in tudi ne vladi.

Vedno bolj vroče. „Položaj se vsak dan slabša” je zatrdil urugvajski predsednik Tabaré Vázquez v zvezi s problemom na reki Urugvaj. Drugo potovanje predstavnika španskega kralja, ki posreduje med „bratskima” državama sicer vzbuja nekoliko več optimizma, a pot sporazuma se ne vidi. Dejansko nobena od zapletenih strank nič ne naredi, da bi krizo prebrodili: prebivalci Gualeguaychú ne odstopijo od blokad, argentinska vlada ne posega v zadevo, urugvajski predsednik je na sporno (a mirno) področje poslal vojsko, finsko podjetje Botnia pa sploh noče siliti o nikakršnih pogajanjih, ali da bi v najmanjšem spremenila prvotne načrte, čeprav je kar nekaj vrednih alternativ. Tako vsak korak vodi le v slepo ulico. Zanimiv je primer mesta Concordia, kjer je skupina peronistov iz strankarskih vzrokov preprečila blokado tretjega mostu. To pa opozarja na možnost, da v prihodnje lahko pride do spopadov, katerih izid je tudi nepredvidljiv.

Mimohod kandidatov. Volilno leto se bliža. Kandidatov ne manjka ne na eni, ne na drugi strani. Predsednik Kirchner je sijajno rešil problem notranjih sporov v provinci Buenos Aires, kjer je za kandidata „demokratsko” postavil sedanjega podpredsednika Sciolija. S tem je postavil red v največje volilno okrožje, kjer je sedaj vprašanje le, s kolikšno razliko bo peronizem zmagal. Začel pa se je spopad v prestolnem mestu, kjer je tudi v vladnih vrstah huda razprava. Bo tukaj Kirchner tudi našel kakšno salomonsko rešitev? Medtem pa opozicija trpi zaradi lastnih grehov. Možnost enotnega nastopa, kjer bi sodelovali radikali, Lavagna, Macri, Sobisch, Murphy in še kdo, se vedno bolj oddaljuje. Doslej kaže, da bodo nastopile tri večje opozicijske struje: levica z Eliso Carrió, ter srednje desničarski formaciji z Lavagno po eni in Macrijem po drugi strani. V tem primeru se opozicija sama deli, Kirchner pa vlada.

Slovenija v območje evra

„Slovenija v območje evra prinaša preprosto in jasno sporočilo - žive naj vsi narodi! Sporočilo, sicer del slovenske himne, je tudi ponazorjeno na kovancu za dva evra s podobo največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, avtorja himne,” je v Bruslju ob odprtju razstave Slovenija in evro poudaril finančni minister Andrej Bajuk. „Uvedba evra je zadnji korak Slovenije na dolgi poti domov v Evropo,” je poudaril in „zgodovinskemu dosežku” nazdravil s kozarcem „dobrega slovenskega vina”.

„Mislim, da vsakdo razume, zakaj Slovenci ne moremo skriti, kako srečni, veseli in ponosni smo na ta dosežek,” je poudaril v govoru v prenovljenem atriju Sveta EU v Bruslju. „Uvedba evra je zgodovinski mejnik in močan signal, da sta Slovenija in slovensko gospodarstvo dosegla visoko stopnjo zrelosti, čeprav tranzitni proces ne poteka,” je dejal in dodal, da je uvedba evra tudi dokaz, da se „boleče reforme in trdo delo pogosto izplačajo”.

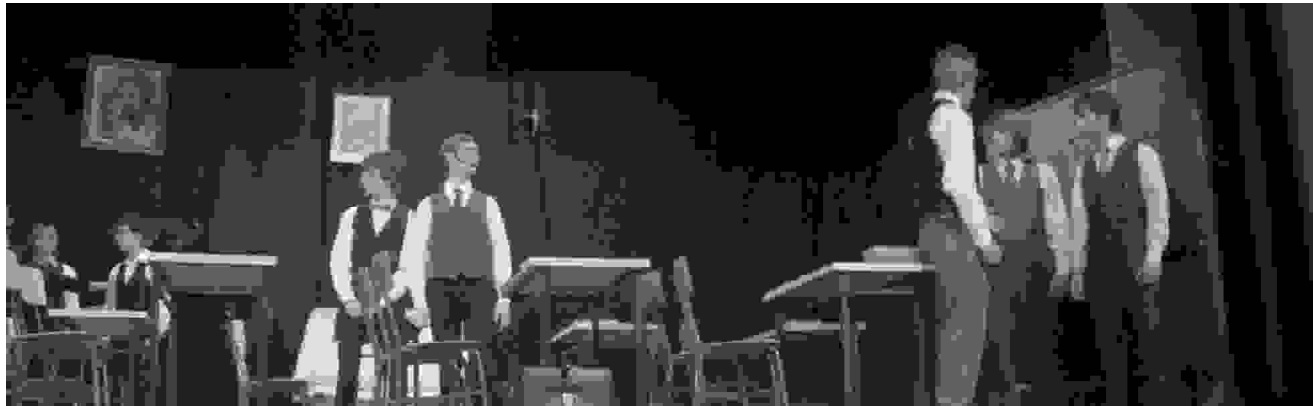
Razstava je prvi v nizu dogodkov, s katerimi bo Slovenija doma in v Evropi obeležila vstop v območje evra z januarjem prihodnje leto. Je pa tudi prva prireditel, pripravljena v prenovljenem atriju Sveta EU.

SLOVENCİ V ARGENTINI

KRISTUS KRALJ

Praznovanje in igra „Luč z gora”

Praznik kristjanov. V nedeljo, 26. novembra, smo pri ma^{ti} v Slovenski hi^{ši}, v cerkvi Marije Pomagaj peli mogočno *Kristus kralj vseh večnih časov*. Bilo je ljudsko petje, ki ga je spremljala na orglah ga. Anka Gaser in vodila ga. Mojca Jelenc. Pesem je lepo donela, čeprav bi

mogla biti večja udeležba. Takoj je pater Alojzij Kukovica stopil k oltarju, za nas ma^{neval} in nam lepo povedal pomen te nedelje za nas kristjane. Nekateri se vedno manj zavedamo, kaj je biti kristjan, prav trudimo se, da ne bi izpolnjevali deset božjih zapovedi.

Po ma^{ti} smo ^{pi} v dvorano in smo čakali, da bo začela igra Luč z gora, v priredbi gospoda Miha Gaserja in v njegovi režiji.

Zastor se je odprl in na oder so stopili studentje. Vneto so uprizorili poučljivo igro. Hinko Moll (tirolski student in vnet katoličan) nam pokaže, kako se je boril z vso vneto in dobrim zgledom ter jasnimi načeli proti vsem izzivam, slabim zgledom, proti prepričevanju vseh drugih studentov organiziranih v zvezi nacističnih gimnazijcev, komunističnih in liberalnih. S svojimi načeli se je uprl celo profesorju zgodovine, ateistu, ki mu je zaradi ideologije hotel dati pri izpitu nezadosten red.

Z zgledom, močno vero, molitvijo in zavzetostjo je organiziral Marijino kongregacijo. To je pri nasprotno mislečih studentih vzbudilo ^{ne} večji odpor proti Hinku. Samo katoliški gimnazijci so se zavedali, da se splača biti z njim. Ampak tudi drugim ni bilo vseeno, saj so premišljevali, kako bi mu nagajali, a on je vztrajal.

Tako je končno, ko se je odločil za duhovniški poklic

in pripravil bratranca mlačnega liberalca, da bi ^{ne} k spovedi, ^{ne} nabirat rože za okrasitev Marijinega oltarčka. A je zaradi prometne nesreče, ko je skočil, da je rešil smrti največjega nasprotnika, izzivalca in skumjavca — voditelja liberalnih gimnazijcev — sam izgubil življenje.

Tako so se vsi zavedali, kako je v njem živel Kristus in da je zaradi tega mogel izžarevati samo veselje, samozavest in ljubezen.

Igra je bila zelo dobro igrana; videlo se je, kako so fantje uživali na odru.

Mislil, da bi to bila lahko igra za kak^{ten} mladinski dan ali pa, da bi se ponovila samo za kak^{mi} mladinski sestanek, saj ni bilo dosti mladine in bi bilo dobro, da se ne bi zgražali, če je kak^{na} verska tema, da nam ne bo kaj škodovalo.

Veliko so se naučili, da bodo lahko drugim v zgled in sami sebi v ponos, nam so pa posredovali veliko snovi za premišljevanje.

Tako kakor se je Andrej Grohar zahvalil ob koncu g. Mihi za pripravo in delo kljub pomanjkanju časa vseh mladih, lahko rečemo, da sta dobra in Božja volja vedno skupaj. Zato je tudi to bilo odlično vzgojno delo, kateremu gospod Miha posveča svoje sposobnosti in ljubezen do skupnih prireditev.

Sodelovali so: Grohar Pavel (Hinko Moll, student, Tirolec, vnet katoličan), Rožanec Joško (Mirko Egger, student, Hinkov bratranec, mlačen liberalca), Štrubelj Luka (Karl Schauer, student, voditelj komunističnih gimnazij-

cev), Schiffrer Franci (Kurt Berner, student, voditelj liberalnih gimnazijcev), Zarnik Martin (Erih Rutmeier, student, voditelj nacističnih gimnazijcev. Z.N.S.), Jelenc Gabrijel (Herbert Hölzl, student, član katoliških gimnazijcev), Mele Aleks (Weiman, student, član katoliških gimnazijcev), Puntar Aleks (Gall, student, član katoliških gimnazijcev), Podržaj Tone (Dr. Walker, profesor zgodovine, ateist), Oblak Jože (Dr. Schlitzer, duhovnik, profesor verouka), Oblak Pavel (Oton Egger, student, Mirkov brat), Rožanec Tomaž (Fantek, student, Otonov stolec), Oblak Erik (student, član nacističnih gimnazijcev. Z.N.S.), Malovrh Maksi (student, član nacističnih gimnazijcev. Z.N.S.), Kopač Kristjan (Statist, student, član komunističnih gimnazijcev. Z.N.S.), Šepetalki sta bili Nadica Kopač Grohar in Ivana Tekavec. Za Zvok so bili odgovorni Damijan Ahlin, Tomaž Ahlin in Andrej Grabnar. Maskiranje: Metka Havelka Magister. Mizarsko delo: Maček Tomaž. Za scenski prostor so poskrbeli nastopajoči. Režijo pa, kot smo že omenili, je imel v rokah Miha Gaser.

Živel Kristus Kralj!

Marija Zurc Čeč

SAN MARTIN

Več nas bo, lep^{te} bo!

„Ti bo^{ti} pa doma ostala, milo se bo^{ti} jokala!” so nama v slovo zapeli sanmartinčani, ko so se v nedeljo 12. novembra po sv. ma^{ti} na vrat na nos (takoj) odpravili na lep^{te}. Cel mesec sva kuhali mulo, a ker ^{ne} ni nihče poročal o izletu sanmartinske družine, bova kar medve opisali, kako je bilo. Seveda bova pisali o tem, kar so nama udeleženci izleta pripovedovali.

Čudovita nedelja je bila, sončna in vroča, ko so sanmartinčani okoli poldneva prihajali na letovine Sloga, da bi skupaj preživeli dan v naravi, se malo sprostili in se medsebojno povezali. Izletniki so hitro

uredili vso prinen^{eno} kramo in že je prof. Omar Santana sklical zbrane, da bi pričeli z igrami. Tekmovali sta dve ekipi, in sicer beli in rumeni. Vsak je pogledal na trak, ki ga je nosil na zapestju, in se hitro uvrstil v svojo skupino. Barvi papen^{ke} zastave naj bi nekako blagodejno delovali med nasprotniki. Začelo se je tekmovalje, med katerim so se vsi zelo zabavali in sku^{rali} zabeležiti točke. Igre so bile zelo pestre. Mladi in manj mladi so uganjevali besede z mimiko, streljali z žogo v gusarja, lezli po tunelih, se vozili z vozičkom, navdu^{eno} peli navijar^{ko} pesem, igrali med dvema ognje-

ma, odbojko, nogomet, balinali in se lotili tudi namiznih iger.

Čeprav so bili utrujeni, niso izletniki pozabili na kosilo. Toni Kastelic in sam predsednik Podržaj sta se žrtvovala in za lačno ljudstvo pekla klobase in patije. Popoldne pa so se prilegle sladke dobrote in mate.

Neutrudni prof. Omar je skrbno vodil nadaljnje igre in s^{teval} točke za pokal. Vsi so se rado vedno spr^{nevali}, za koga pač bo. Dobitniki so bili rumeni, ki so zmago glasno proslavili. Pred slovesom ^{ne} skupna slika in posebna zahvala Omarju, ki je tako lepo poskrbel za razvedrilo.

Veliko jih je bilo (od petmesečne Zofije do petinosemdesetletne

ge. Mimi), ^{ne} lep^{te} pa je bilo, ker so se vsi sprostili in preživeli lep dan z željo, da bi se tako srečanje kmalu ponovilo.

Sanmartinski lipi

NOGOMETNA EKIPA ZS

Od zmage do zmage

Nogometna ekipa ZS je zaključila tekmovanje na amaterskem nogometnem turnirju Northchamp, kjer je v najvišji kategoriji osvojila prvo mesto. Lani je slovenska ekipa pričela nastopati na tem turnirju, ki se odigrava v severnem predelu Buenos Airesa, v okolici mesta Benavidez, takrat v najnižji kategoriji „D“. V vsakem turnirju je povabila kategorijo, in zdaj končno je osvojila kategorijo „A“ nepremagana.

Zadnjo nedeljo, to je 3. decembra, nas je ob priložnosti zadnje tekme obiskal naš veleposlanik, prof. Avgustin Vivod, ki nas je po končani tekmi nagovoril in nas vzpodbudil, naj vztrajamo pri delovanju. Čestital je tudi trenerju, Claudiju Spinelli in fizioterapevtu ter pomočniku trenerja, Janku Šmalcu, za uspešno vodstvo. Oba sta se letos izredno potrudila, da je ekipa nadaljevala s treningi in dosegla tak uspeh. Pomagala sta jima tudi pri treningih Jure Urbančič in Franci Urbančič.

Čeprav je bila ta zadnja tekma precej nenavadna — nasprotnikom je sodnik prisodil kar 3 rdeče kartone, ker so zelo tolkli po naših fantih in končno se je tekma tudi neodločeno končala — je prvo mesto že pripadalo naši ekipi. Vseeno smo ob tej priložnosti praznovali osvojitev prvega mesta in zato smo nesli nekaj raket in drugih umetnih ognjev.

Zdaj je za prihodnje leto v pripravi ponovno tekmovanje izseljencev v Sloveniji. Imamo upanje, da bomo zmogli sestaviti dobro, kompetitivno ekipo, ki bo lepo predstavljala Argentino na tem turnirju. Zdaj je v ekipi mnogo mlajših igralcev, saj starejši počasi odhajajo, nekateri pa se uspešno vključujejo v profesionalne ekipe. Tako je na primer naš Javier Grbec

letos igral v ekipi Deportivo Moron, ki se je do konca borila za prvenstvo v kategoriji B metropolitana. Damijan Bevčar igra v ekipi Liniers v kategoriji D. Naš Lucas Horvat pa v prvi ligi Slovenije v ekipi NK Drava in je celo že sodeloval v mlajši reprezentanci Slovenije. Ta teden, v torek smo se tudi srečali z njim v klubu Huracan SJ, kjer treniramo, da smo slavili dobljeno tekmovanje in, kjer je tudi Heri Zupan, glavni vodja ekipe, seznanil člane z možnostjo potovanja v Slovenijo, ki naj bi se izvršilo v zadnjem tednu meseca julija 2007.

Zato bomo pa prihodnje leto, meseca februarja, ob začetku ponovnih treningov, razširili vabilo in dali najboljšim možnost sodelovanja.

Marko Vombergar — tajnik

Veleposlanik Vivod nagovarja igralce

Celotno moštvo, z voditelji in gosti

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

Postojnska jama

Preberimo kaj pite o tem znamenitem naravnem pojavu Mimi Urbanc v knjigi „Slovenija, pokrajine in ljudje“ (Založba Mladinska knjiga, 1998):

„Tukaj je nov svet, tu je paradiž“, je očaran nad bogastvom podzemnih lepot zaklical jamski vodnik Luka Čeč (1785-1836), ko je 14. aprila 1818 odkril notranje dele Postojnske jame in s tem začel novo obdobje v raziskovanju postojnskega jamskega spleta. Prej so namreč poznali le vhodne dele Postojnske, Črne, Pivke, Magdalene in Otokke jame. Kasneje so jamarji odkrili povezavo med njimi in ugotovili, da so del istega jamskega spleta.

Postojnsko jamo je v zadnjih dveh milijonih let izoblikovala reka Pivka, ki je nekoč verjetno tekla po površju med Hrušico in Javorniki proti Ljubljanski kotlini. Kasneje je na robu Postojnskega kranjskega polja poniknila v podzemlje in prevotila kranjski svet med Pivsko kotlino in Planinskim poljem.

Podzemna Pivka je postopoma zniževala svojo strugo in ustvarila ok. 21 km dostopnih rogov v dveh nadstropjih. Spodnji so vodni in občasno poplavljeni. V zgornjih, starejših suhih rovih je ponikajoča deževnica, ki se na poti skozi pretirne apnenčaste plasti navzela kalcijevega karbonata, z neskončnim kapljanjem ustvarila kapnike pravih oblik.

Najstarejši so stari prek 500.000 let, mlajši pa se nastajajo. Na njihovo rast odločno vpliva količina prenikle vode in raztopljenega apnenca. Letno zrastejo od 1 do 10 mm, njihova barva je odvisna od primesi, ki jih voda spere iz prsti. Nekoč je bilo več kranjske ilovice in zato so starejši kapniki rdečkaste barve, danes prevladujejo gole skale in mlajši kapniki so bolj beli. Na križiščih rogov so nastale obsežne dvorane z bogatim kapniškim okrasjem.

Prvi obiskovalci Postojnske jame so bili ledenodobni lovci, ki so v njej iskali zatočišče. Pisne dokaze o ljudeh v jami so našli v Imensken rovu, kjer je najstarejši podpis iz leta 1213. V 17. stoletju so nastali prvi zapisi o jami, ki je pritegnila zanimanje preprostih ljudi, raziskovalcev in kasneje tudi kronanih glav. Najstarejši prikaz jame je napravil Janez Vajkard Valvasor (1641-1706) leta 1698 in odseva tedanji domišljjski pogled na podzemlje in njegove kranjske oblike. Dunajski dvorni matematik Joseph Anton Nagel (1717-1800) je dobrih 50 let kasneje narisal prvi načrt vhodnega dela jame. V prvi polovici 19. stol. jo je dvakrat obiskal avstrijski cesar in ob pripravah na njegov drugi obisk je domačin Luka Čeč preplezal steno v vhodni dvorani in odkril notranji del jame. Do takrat so poznali le Pivsko dvorano in Rov starih podpisov.

Leta 1819 so del jame uredili za ogled

in s tem začeli novo obdobje, ki je lepote Postojnske jame poneslo v svet. Jama je kmalu zaslovela v Evropi in Ameriki.

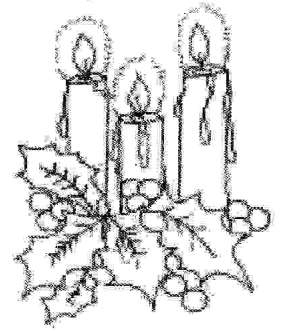
Generacije navdušenih jamarjev in raziskovalcev so iz leta v leto širile znanje o jami, ki je z novimi odkritji postajala vse večja. Pomemben mejnik v razvoju turističnega obiska je bila Južna železnica, ki je močno povečala številno obiskovalcev. Leta 1872 so v jami položili tire, prve vozičke pa so jamski vodniki potiskali ročno. Najprej so jamo razsvetljevali s svečami in baklami, že leta 1884 pa so uredili električno razsvetljavo. Na začetku preteklega stoletja so za ogled uredili Lepe jame, nekaj kasneje tudi Pivko in Črno jamo. Leta 1930 je jamo obiskalo nad 40.000 ljudi. Po prvi svetovni vojni je začela voziti po jami bencinska lokomotiva, ki so jo leta 1955 zamenjali z akumulatorsko. Zaradi povečanega obiska so leta 1964 uredili krožno progo. Največji obisk je imela jama tik pred osamosvojitvijo Slovenije, ko jo je letno obiskalo skoraj milijon ljudi.

Na Postojnsko jamo smo Slovenci upravičeno lahko ponosni. Pravilno lepo podzemlje privablja številne obiskovalce in je začetni znak ne samo kranjske sveta, am-

ŽENA IN NJEN SVET

Na pragu Božiča

Konec adventa pa nas postavi pred dejstvo, da je poleg duhovne priprave na Božič treba misliti tudi na zunanje stvari. S tem pa je v družini povezana skrb tradicionalnih jedi, ki ne smejo manjkati na slovenskih mizah. Danes prinašamo en recept klasične slovenske peke.

POTICA

Recept gospe Majde Petkovšek

Sestavine

Testo: 600 gr moke, kvasec (40 gr kvasa, 2 žlici mlačnega mleka, 2 žlici moke, 1 žlička sladkorja), 3 rumenjaki, 100 gr masla, 100 gr sladkorja, 2 žlici ruma, 2-3 dl mleka, limonina lupina (če želite), sol.

Orehov nadev: 400 gr orehov, 100 gr zmletih piškotov (vainillas), 1 žlica germen de trigo, 3 rumenjaki, 3 beljaki, 20 dl mleka ali smetane, 150 gr sladkorja, 200 gr masla.

Čokoladni nadev: 400 gr kakava (pol sladkega, pol grenkega), 150 gr zmletih piškotov (vainillas), 150 gr sladkorja, 3 rumenjaki, 3 beljaki, 250 gr sira (skute ali „casancrema“), četrt litra smetane ali mleka.

Priprava

Moko presejemo v posodo in jo damo na toplo, da se ogreje. Pripravimo kvasec: kvas zdrobimo, dodamo mleko, moko in sladkor, premešamo in pustimo, da na toplem vzhaja. Vzhajanemu vmešamo maslo, rumenjake in sladkor. Mleko pogrejemo in osolimo.

Iz vzhajanega kvasa, moke in dela tekočine zamesimo testo. Če je pregosto, prilijemo ostalo mleko. Testo ne sme biti pregosto. Stepamo z leseno kuhalnico, da se testo prične mehuriti in da se loči od poso-

de. Nato ga pokrijemo in pustimo, da na toplem vzhaja. Ko naraste za dvakratno količino, ga razvaljamo na pomokanem prtju.

Testo namažemo z nadevom, ga s prtom zvijemo in preložimo v pomakčen in z drobtinami potresen lončen model. Model postavimo na toplo in pustimo potico znova vzhajati. Pečemo v 220° C ogreti pečici približno eno uro (odvisi od pečice). Če se nam zgornja površina žge, jo prekrijemo z aluminijastim papirjem. Pečeno potico na toplem zvrnemo iz posode in pokrijemo s prtičem, da se počasi hladi. Razrežemo jo na dele, ko je popolnoma hladna, najbolje drugi dan.

Priprava A. P.

pak celotne dežele. Obe nem je prvovrstni naravni laboratorij za raziskovanje podzemnega sveta in življenja v njem. Kljub surovim življenjskim razmeram živi v jami nekaj živalic, ki so prilagojene življenju v temi. Luka Čeč je našel hročča drobnorata (Leptodirus hochenwarti), ki slovi kot prva znana podzemna žival, in s tem prispeval k razvoju biospeleologije, vede, ki se ukvarja z jamskim živalstvom. Bolj znana je blede dvoživka človeška ribica (Proteus anguinus), ki so jo sprva

imeli za zmajvega mladiča. Jama je pomembna za razvoj speleologije, o njej je bilo napisanih več strokovnih člankov in turističnih vodnikov kot o katerikoli drugi na svetu.

Postojnsko jamo je v dveh milijonih let ustvarila narava, zadnjih dvesto let pa so jo k življenju obudili ljudje: domačini, jamarji, in drugi, ki so živeli z njo in z njenim lepim in skrivnostnim svetom. Prav oni so pripomogli k njeni slavi in jo na edinstven način z jamskim vlakom, plesnimi in koncertnimi prireditvami, speleološkimi kongresi, v zadnjem času pa z živimi jaslicami približali obiskovalcem. „Vstopi, popotnik, v neizmerno jamo.“

Zbral in uredil Franci Markež

NOVICE IZ SLOVENIJE

SPET NAGRADI V PRAGI

Meřani pevski zbor Glasbene matice Ljubljana je na 16. mednarodnem festivalu adventne in bořične glasbe 2006 v Pragi prejel zlato priznanje v svoji kategoriji, zbor Emanuel iz Celja pa zlato priznanje v kategoriji komornih meřanih sestavov. Zbora sta se 1. in 2. decembra udeleřila tega znanega mednarodnega festivala, na katerem je nastopilo 64 zborov z 2200 pevci iz Bolgarije, s Čeřke, Slovařke, iz Juřne Afrike, Nemčije, z Norveřke, s Poljske, Portugalske in iz Singapurja.

DOBRI ZNAKI

Najveřja bonitetna hiřa na svetu Dun Ć Bradstreet je v decembrskem porořilu ohranila rating Slovenije na DB2b. Slovenija tako ostaja na vrhu regionalne lestvice. Drugo mesto si delijo Estonija, Madřarska in Slovařka z ratingom DB2d. V decembrskem porořilu o Sloveniji ni zapisanih bistvenih novosti, kar pri ocenjevanju drřavnih tveganj ni nujno negativno dejstvo.

OBLETNICA IN PRENOVE

8. decembra so na Radiu Ognjiře obhajali prvo obletnico blagoslovitvi radijske kapele. Ob tej priliki so blagoslovili tudi prenovljeni glavni oddajni studio v Ljubljani, saj so se po prvih dvanajstih letih oddajanja poznali sledovi Ćasa na opremi in pohiřtvu. Predvsem pa na tehniki za radijsko delo, ki se v danařnjih Ćasih spreminja z veliko hitrostjo. Uredili so ga oĀem prijetno, delu prijazno in z novo kakovostjo, ki jo omogoĀa digitalna tehnologija, torej tudi posluřalcem bolj vřeĀnega. Pridobili so tudi prostor za nov bralni studio. Posluřalci iz Prekmurja pa so Āe najbolj zadovoljni s tem, da je v Murski Soboti zaĀel oddajati nov oddajnik, ki jim omogoĀa boljĀe lovljenje radijskega signala.

SLOVENIJA OPOZORILA NA NAPAKE

Slovensko veleposlaniřtvo v Rimu je italijanskemu zunanjemu ministrstvu predalo diplomatsko noto, v kateri je opozorilo na napaĀne zapise v osebnih dokumentih, ki so jih italijanske oblasti izdale drřavljanom Slovenije, ki prebivajo v Italiji, pripadnikom slovenske narodne skupnosti v Italiji in italijanskim drřavljanom, rojenim v Sloveniji, so danes sporoĀili s slovenskega zunanjega ministrstva. Do najveĀ napaĀnih zapisov prihaja v novih elektronskih zdravstvenih izkaznicah, kjer so imena drřavljanov zapisana brez Āumnikov. Zakon o zařiti slovenske jezikovne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini sicer predvideva, da se tistim pripadnikom slovenske narodne skupnosti, ki to řelijo, izdajo vsi dokumenti na dvojeziĀnih obrazcih in v pravilni obliki. Poleg tega italijanske oblasti kot drřavo rojstva namesto „Republiko Slovenijo“ v dokumentih navaajo „Jugoslavijo“ ali „Srbijo in Ārno goro“.

PO SVETU

UMRL JE PINOCHET

Preteklo nedeljo je zaradi teřav s srcem umrl nekdanji Āilski diktator Augusto Pinochet. Pokopan je bil z vojakiimi Āastmi a brez drřavnega řalovanja. Njegova smrt je razdelila drřavo. Nekateri so jo proslavljali do onemoglosti, drugi za njim řalujejo. Protesti na ulicah prestolnice Santiaga so se prelevili tudi v nasilne spopade s policijo, ki je morala uporabiti vodne topove in solzivec. Odzivi na smrt 91-letnega Pinocheta so prihajali tudi iz tujine. V řpaniji, kjer so mu neuspeřno skuřali soditi zaradi domnevne vpletenosti v umor veĀ njenih drřavljanov, so ljudje proslavljali na ulicah Madrida. Britanska zunanja ministrica Margret Beckett je dejala, da je Āile po koncu Pinochetove vladavine dosegel velik demokratiĀen napredek. Bela hiřa pa je izrazila soĀustvovanje z řrtvami reřima.

BLAIR IN BUSH ZA MIR

Britanski premier Toni Blair naj bi se vrnil na Bliřnji vzhod, da bi obnovil pogovore med Izraelom in palestinskimi oblastmi. V Beli hiři sta se sreĀala Blair in ameriřki predsednik Georg Bush. SreĀanje je zaznamovalo poroĀilo tako imenovane Bakerjeve komisije ali spremembe ameriřke strategije v Iraku. Ameriřki kongres je potrdil zakon, s katerim so prepovedali ameriřko pomoĀ palestinskim oblastem pod vodstvom gibanja Hamas, dokler slednji ne prizna Izraela, obsodi nasilja in zaĀne spomovati predhodnih mirovnih sporazumov. Zakon, ki ga je pred tem ře odobril senat, mora sedaj podpisati Āe ameriřki predsednik George Bush. Besedilo prepoveduje izdajanje vizumov Ālanom palestinskih oblasti, dokler gibanje Hamas ne izpolni zahteve, dopuřĀa pa nadaljevanje humanitarne in druge pomoĀi palestinskemu predsedniku Mahmudu Abasu.

ALI JE BIL HOLOKAVST?

V Iranu poteka mednarodna konferenca o holokavstu, na kateri naj bi ugotovili, ali je do mnořiĀnega poboja Judov med drugo svetovno vojno dejansko priřlo. SreĀanja se udeleřuje 67 raziskovalcev iz 30-ih razliĀnih drřav.

SLOVENC I IN řPORT

USPEřEN TUDI V WASHINGTONU

Zadnji dan moĀnega Ātudentskega plavalnega mitinga v Washingtonu se je plavalec ljubljanskega kluba Ilirija in kalifornijskega Berkeleyja, Jernej Godec, dvakrat zavihtel na stopniĀke. Z univerzitetno Ātafeto se je veselil zmage na 4 x 100 jardov prosto, na 25 jardov pa z izidom 9,55 osvojil tretje mesto. LjubljanaĀan je nastopil Āe na 100 prosto in s 44,58 osvojil Āetrto mesto.

SVETOVNA LESTVICA NOGOMETNIH KLUBOV

řpanska Sevilla (308 toĀk) je zadrřala prvo mesto na lestvici Mednarodne zveze za nogometno zgodovino in statistiko (IFFHS). Na drugo mesto se je povzpel italijanski AC Milan (276), na tretje pa Roma (269). Od slovenskih klubov so najboljše uvrřene Domřale, vodilna ekipa po prvem delu tekmovanja v drřavnem prvenstvu, na 141. mestu (100 toĀk). - Argentina ima kot najboljřega predstavnika River Plate na 22. mestu, za njim sta Boca Juniors (30.) in Velez Sarsfield (31.)

UDRIH V NBA

Pri poroĀanju o kořarkarskih tekmah ekipe San Antonio Spurs se Āasopisje ustavi predvsem pri uspeřnosti Emanuela „Manu“ Ginobili, vendar ni zanemarljiva vloga, ki jo odigrava pri zmagah Slovenec Beno Udrih. Pri visoki zmagi nad Golden State Warriors s 129:89 je slovenski reprezentant Beno Udrih v 24 minutah dosegel 16 toĀk, po tri skoke in poda je ter ukradel eno řogo. Trenutno je Udrih najuĀinkovitejši slovenski kořarkar v ligi NBA.

UMRL JE TONE RAZINGER

V 86. letu starosti je umrl eden najstarejših slovenskih olimpičnikov Tone Razinger, alpski smuĀar, smuĀarski tekaĀ in kombinator. Leta 1939 je bil eden najboljih takratnih alpskih smuĀarjev, zmagoval je v alpski kombinaciji (smuk in slalom), tekmoval pa je tudi v smuĀarskih tekih. Po drugi svetovni vojni se je posvetil klasiĀni kombinaciji (smuĀarski tek, skoki). Leta 1947 je bil na svetovnem prvenstvu v klasiĀni kombinaciji 14., leto pozneje pa se je udeleřil prvih povojnih olimpijskih iger v St. Moritzu. Tone Razinger je nastopil kot smuĀarski tekaĀ in kombinator. V teku na 18 km je zasedel 51. mesto, v Ātafeti 4 x 10 km pa s kolegi iz reprezentance PogaĀnikom, Knifcem ter Kordeřom osvojil deveto mesto. V klasiĀni kombinaciji je bil 24., zadnjiĀ pa je na kakĀnem velikem tekmovanju, svetovnem prvenstvu, nastopil leta 1950.

SLAB NASTOP

Slovenska řenska rokometna reprezentanca je v prvem krogu evropskega prvenstva na řvedskem v Goeteborgu izgubila z Norveřko z 20:43, v drugem pa z NemĀijo s 30:31. KonĀno je v nedeljo izgubila Āe s Poljsko 34:30. Po tako slabem nastopu so se slovenske zastopnice s sklonjenimi glavami vrnile domov. Norveřka, ki je v drugem krogu premagala Poljsko z 32:21, in NemĀija sta si ře zagotovili napredovanje v drugi del zakljuĀnega turnirja.

Konferenco je obsodilo veĀ drřav, med njimi NemĀija. Za psevdoznanstveno jo je oznaĀil izraelski muzej holokavsta Jad Varem iz Jeruzalema, podobno kot ameriřka Bela hiřa. Udeleřenci naj bi se pozneje sreĀali z iranskim predsednikom Mahmudom Ahmadinedřadom, ki je veĀkrat izrazil dvom o obstoju holokavsta. Po njegovih besedah je to le mit, ki se ga uporablja za opraviĀenje obstoja Izraela in nasilnih dejanj nad Palestinci. V skladu z zgodovinskimi dokazi je med 2. svetovno vojno umrlo Āest milijonov Judov.

KLONIRANJE

Avstralski parlament je odpravil omejitev kloniranja Āloveřkih zarodnih celic v raziskovalne in terapevtske namene. Parlament je odloĀitev sprejel kljub nasprotovanju premiera Johna Howarda. Avstralska zakonodaja je doslej dopuřĀala uporabo zarodnih celic pri umetni oploditvi, vendar pa je prepovedovala njihovo kloniranje. Zdaj so poslanci v spodnjem domu avstralskega parlamenta to prepoved odpravili. Znanstvenikom v Avstraliji naj bi bilo tako po novem omogoĀeno, da lahko uporabljajo zarodne celice za terapevtsko kloniranje. Na ta naĀin upajo na odkritje postopkov za zdravljenje bolezni.

PISALI SMO PRED 50 LETI

PRIHODNJIĀ BO STAVKE KONEC

Zaradi stavke grafiĀnih delavcev leta 1956, je med 16. novembrom in 20. decembrom izřla samo ena Āevilka Svobodne Slovenije. Zato tudi v tem izvodu ne moremo objaviti obiĀajnega povzetka. Potrpite do prihodnjiĀ.

Uredniřtvo

O PleĀnikovem opusu

Arhitekta Andrej Hrausky in Janez Kořelj ter umetnostni zgodovinar Damjan Prelovřek so ponovno zdruřili moĀi v knjigi Joře PleĀnik - Dunaj, Praga, Ljubljana, ki je izřla pri Cankarjevi zalořbi. Kot je na predstavitvi povedal Hrausky, so s Kořeljem in Prelovřkom skupaj napisali ře tri knjige, v katerih so loĀeno obdelali PleĀnikova dela v Ljubljani, po Sloveniji in na tujem, v tej knjigi pa je v sliki in besedi predstavljenih 57 PleĀnikovih del, izbranih iz celotnega opusa.

Direktorica zalořbe Jelka Ovaska je knjigo oznaĀila za letomjega „paradnega konja“ zalořbe in dodala, da je izjemna tako po strokovni kot tudi po tehniĀni plati. Kot je pojasnila, je knjiga, ki jo je oblikovala Suzana Duhovnik, na letomjem knjiřnem sejmu prejela nagrado za najlepšo knjigo v kategoriji stvarna

literatura.

Knjiga je ře izřla tudi v angleřĀini, Āe pa bo dovolj zanimanja, bo morda izřla Āe v kakĀnem tujem jeziku, je Āe napovedala.

Hrausky je pojasnil, da so besedila za vse Āiri knjige napisali vsi trije avtorji skupaj in da ni řo zgolj za zdruřevanje besedil. Kot je dejal, so v procesu nastajanja uskladili svoje ideje in s Āiřenjem besedila priřli do zanimivega rezultata. S knjigo, ki je nekakĀen povzetek prvih treh, řelijo predvsem pribliřati delo arhitekta Jořeta PleĀnika najĀiřnemu obĀinstvu, saj, kot je dejal Hrausky, meni jo, da povpreĀen Slovenec PleĀnikove arhitekture ne razume v celoti.

Āe bi dosegli, da bi Slovenci zaĀeli ceniti PleĀnikovo arhitekturo, potem bi na veljavi pridobila tudi sodobna arhitektura, ki pa je danes podcenjena, je prepriĀan Hrausky.

OSEBNE NOVICE

Poroke

V petek, 24. novembra sta se poroĀila v cerkvi La Asunci3n v San Andresu **Pavle VerbiĀ** in **Jessica Uz**. PriĀe so bili Gregor Verbic in Jelka PotoĀnik Verbic ter Luis Ubiria in Marta Ubiria. PoroĀil ju je g. Pavle Novak CM.

V soboto, 9. decembra, sta se poroĀila v řupnijski cerkvi Marije PomoĀnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji **Lojze Rovani** in **Andrejka Dobovřek**. PriĀe so bili njuni starši Anton Rovani in Terezija Rovani roj. Groznik ter Joře Dobovřek in Marjeta Dobovřek roj. Rořanec. PoroĀil ju je delegat Jure Rode, somateval je řupnik iz Villa Lugano rev. Juan Carlos Martınez.

Isti dan sta se poroĀila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **DaniĀel Boh** in **Veronika Zurc**. PriĀe so bili njuni starši Alojzij Boh in Pavla Boh roj. Pegan ter France Zurc in Vera Zurc roj. Kokalj. PoroĀil ju je g. Pavle Novak C.M., somatevala sta p. dr. Alojzij Kukovica SJ in delegat Jure Rode.

NovoporoĀencem řestitamo in řelimo obilo sreĀe!

Doktorat

Na Pravni fakulteti univerze Del Salvador v Buenos Airesu je 20. novembra odvetnik **Joře Dobovřek** uspeřno zagovarjal doktorsko tezo „El Derecho Internacional Penal. Delitos y crımenes internacionales y sus fuentes normativas.“ Prejel je naslov „Doctor en Ciencias Jurıdicas“ z odlikovanjem „cum laude“. Na njegovo promjo je bil direktor teze prof. dr. Andrej Fink. **Novemu doktorju iskreno řestitamo!**

Smrt

V San Justu je umrla gospa **Karla Repar Mastnak** (86). **Naj poĀiva v miru!**

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOř STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociaci3n Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacci3n y Administraci3n: **RAMON L. FALCON 4158 — C1407GSR BUENOS AIRES — ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e—mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Za Druřtvo ZS: Alojzij Rezelj / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so Āe: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Franci Markeř, Irena UrbanĀiĀ Poglajen, MaruĀa Zurc ĀeĀ, Pavel Grohar, Vera Breznikar Podrřaj, Viktor Leber, Marko Vombergar, AnĀka Podrřaj in Edi Gobec.
Mediji: STA, Radio Ognjiře, Druřina.

NaroĀnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 100, pri pořiljanju po pořti pa \$ 130; obmejne drřave Argentine 120 USA dol.; ostale drřave Amerike 135 USA dol.; ostale drřave po svetu 145 USA dol.; vse za pořiljanje z letalsko pořto. Z navadno pořto 95 USA dol. za vse drřave. *Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.*

Āeke: v Argentini na ime „Asociaci3n Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (*banĀne Āeke, ne osebne*) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRAFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750 — C1289ABJ Buenos Aires — Argentina — Tel.: (54-11) 4301-5040 — E-mail: info@vilko.com.ar

